

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 104186

(13) U

(51) МПК

G01N 33/487 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2015 08162**
(22) Дата подання заявки: **17.08.2015**
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: **12.01.2016**
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: **12.01.2016, Бюл.№ 1**

(72) Винахідник(и):
Панченко Людмила Олександрівна (UA),
Попова Наталя Геннадіївна (UA),
Кириченко Ігор Іванович (UA),
Попова Людмила Олексіївна (UA),
Васіна Світлана Іванівна (UA),
Звягольська Ірина Миколаївна (UA),
Бруснік Світлана Василівна (UA)
(73) Власник(и):
Панченко Людмила Олександрівна,
вул. Дарвіна, 6, кв. 46, м. Харків, 61002 (UA),
Попова Наталя Геннадіївна,
вул. Гв. Широнінців, 125, кв. 80, м. Харків, 61195 (UA),
Кириченко Ігор Іванович,
пр. Тракторобудівників, 25, кв. 14, м. Харків, 61135 (UA),
Попова Людмила Олексіївна,
вул. Гв. Широнінців, 125, кв. 80, м. Харків, 61195 (UA),
Васіна Світлана Іванівна,
вул. Кірова, 2, с. Кірове, Полтавський р-н, 36014 (UA),
Звягольська Ірина Миколаївна,
вул. Зигіна, 6, кв. 42, м. Полтава, 36014 (UA),
Бруснік Світлана Василівна,
пр. Московський, 96, кв. 35, м. Харків, 61068 (UA)

(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ ПОЄДНАНОЇ МІКОПЛАЗМО-ГЕРПЕСВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ДОРОСЛИХ, ХВОРИХ НА НЕГОСПІТАЛЬНУ ПНЕВМОНІЮ

(57) Реферат:

Спосіб діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у дорослих, хворих на негоспітальну пневмонію, який здійснюють шляхом визначення методом імуноферментного аналізу (ІФА) специфічних імуноглобулінів IgM і IgG до патогенів. Імуноглобуліни IgM і IgG визначають в слині, діагноз встановлюють при перебільшенні значень контролю оптичної щільності системи.

UA 104186 U

Корисна модель належить до медицини, а саме до клінічної бактеріології і вірусології, і може бути використана для діагностики негоспітальної пневмонії (НП), обумовленої асоціацією двох збудників: мікоплазма пневмонії (*Mycoplasma pneumoniae*, M.pn.) і вірусом простого герпесу (*Herpes simplex virus*, HSV) за допомогою імуноферментного аналізу (ІФА).

Результати клінічних спостережень останніх десятиліть свідчать про зростаючу роль різних асоціацій мікроорганізмів в розвитку багатьох інфекційних захворювань, в тому числі НП. При асоційованих інфекційних процесах лабораторна діагностика значно ускладнена із-за необхідності використання різних методів для постановки точного і повного етіологічного діагнозу. Недооцінка участі в етіопатогенезі захворювання одного із потенційних асоціантів може стати причиною неефективного лікування хворих з розвитком несприятливих наслідків і необхідності тривалої реабілітації хворих після захворювання.

Найбільш близьким та вибраним за прототип є спосіб діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у хворих на НП (патент на корисну модель UA 83654, опубл. 25.09.2013 р. в Бюл. № 18). Згідно з розробленим способом лабораторної діагностики рекомендовано в зразках сироваток крові хворих на НП з підозрою на поєднану M.pn. - HSV етіологію визначати специфічні маркери (IgM і IgG) до асоціації обох збудників методом ІФА і встановлювати діагноз по їх кількісному показнику.

Недоліки способу пов'язані з інвазивністю дослідження та складністю проведення масових обстежень з метою виявлення хворих та інфікованих осіб в періоди епідемічних підйомів гострих вірусних і вірусно-бактеріальних респіраторних захворювань. Крім того, існує імовірність зараження персоналу.

Для діагностики M.pn. і HSV найчастіше в клінічній практиці використовують серологічне тестування зразків сироватки крові. Однак, в кінці XX і на початку XXI століття було показано можливість виявлення методом ІФА специфічних антитіл (IgM і IgG) до збудників також в слині або оральній рідині. Було встановлено, що вміст імуноглобулінів в оральних рідинах аналогічний імуноглобулінам, в крові, хоча в декілька нижчий концентрації. В ряді проведених досліджень було показано, що рівень чутливості тестів при дослідженнях становив 95-100 % при ВІЛ-інфекції. Результати наших досліджень підтверджують можливість використання слини для діагностики мікст-інфекції, обумовленої мікоплазмо-герпесвірусною асоціацією, у хворих на НП.

В основу корисної моделі поставлено задачу удосконалення способу діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у дорослих, хворих на негоспітальну пневмонію, в якому за рахунок зміни досліджуваної рідини, досягається спрощення проведення дослідження.

Поставлена задача вирішується в способі діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у дорослих, хворих на негоспітальну пневмонію, який здійснюють шляхом визначення методом ІФА специфічних імуноглобулінів IgM і IgG до патогенів, згідно з корисною моделлю, імуноглобуліни IgM і IgG визначають в слині, а діагноз встановлюють при перебільшенні значень контролю оптичної щільності системи.

Використання методу має такі переваги над існуючим: метод простий, швидкий, безболісний (неінвазивний). Слина легко може бути отримана для дослідження самим пацієнтом після його інформування щодо правильного взяття (забору) слини. Важливим при цьому є відома стабільність слини: протягом 7 діб при кімнатній температурі, 4-х тижнів при температурі 2-8 °C і тривалий час при температурі - 20 °C. Слина може бути використана для масових обстежень з метою виявлення хворих та інфікованих осіб в періоди епідемічних підйомів гострих вірусних і вірусно-бактеріальних респіраторних захворювань.

Спосіб, що заявляється, здійснюють таким чином.

Правила забору слини для імуноферментних досліджень. За 12 годин збирання слини (або ротової рідини) виключається прийом їжі, алкоголю і лікарських препаратів. Перед забором слини необхідно також виключити використання зубної пасти. Перед тим, як зібрати слину, необхідно почистити зуби без зубної пасти, потім прополоскати рот теплою водою і через 10-15 хвилин виплюнути слину в кількості 0,5-1,0 мл в стерильний пеніциліновий флакон.

При лабораторному дослідженні методом ІФА з використанням тест-систем "Векто-ВПГ IgM-стрип", ЗАО "Вектор-Бест", Новосибірська обл., селище Кольцово і тест-системи "Векто-Бест *Mycoplasma pneumoniae* – ІФА-Бест" до *Mycoplasma pneumoniae* виявляють показники оптичної щільності, ОЩ (в опт. од): до HSV до M.pn. Показники контролю тест-систем: ОЩ критична - 0,302 опт. од. ОЩ критична - 0,308 опт. од. При перебільшенні цих показників діагностують поєднану мікоплазмо-герпесвірусну інфекцію у хворих на НП.

Наведені приклади пояснюють здійснення способу.

Приклад 1. Хворий П., 30 років, знаходився на лікуванні в пульмонологічному відділенні лікарні м. Харкова з діагнозом "негоспітальна пневмонія нижньої долі правої легені", III клінічна група.

Для підтвердження результату було досліджено кров і слину.

5 При лабораторному дослідженні методом ІФА з використанням тест-систем "Векто-ВПГ IgM-стрип", ЗАО "Вектор-Бест", Новосибірська обл, селище Кольцово і тест-системи "Векто-Бест Мусорlasma pneumoniae- ІФА-Бест" до Мусорlasma pneumoniae були виявлені результати:

Показник оптичної щільності, ОЩ (в опт. од): до HSV до М.рп.

10 в сироватці крові - 0,300 опт. од. в сироватці крові - 0,246 опт. од. в слині - 0,350 опт. од. в слині - 0,230 опт. од. ОЩ критична - 0,302 опт. од. ОЩ критична - 0,308 опт. од.

В даному випадку результат до HSV в слині був декілька вищим, ніж в сироватці крові. Результати досліджень сироватки крові і слини у хворого П. щодо М.рп. були однаковими ($P > 0,05$).

15 Приклад 2. Хворий Ч., 27 років, знаходився на стаціонарному лікуванні в в пульмонологічному відділенні лікарні м. Харкова з діагнозом "негоспітальна пневмонія", III клінічна група. Результати імуноферментного дослідження склали в показниках опт. од.:

до HSV - в сироватці крові - 0,275 опт. од. в слині - 0,613 опт. од.

до М.рп. - в сироватці крові - 0,280 опт. од. в слині - 0,300 опт. од.

20 В наведеному прикладі у хворого Ч. показник до ВПГ в слині майже в 2 рази був вищим відносно показника сироватки крові і був однаковим до М.рп.

Таким чином, в обох приведених прикладах показана доцільність використання слини як об'єкт досліджень для встановлення поєднаної мікоплазمو-герпесвірусної інфекції у хворих на НП з важливою перевагою - неінвазивність отримання матеріалу для лабораторного діагнозу.

25 ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у дорослих, хворих на негоспітальну пневмонію, який здійснюють шляхом визначення методом імуноферментного аналізу (ІФА) специфічних імуноглобулінів IgM і IgG до патогенів, який відрізняється тим, що
30 імуноглобуліни IgM і IgG визначають в слині, діагноз встановлюють при перебільшенні значень контролю оптичної щільності системи.

Комп'ютерна верстка В. Мацело

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601